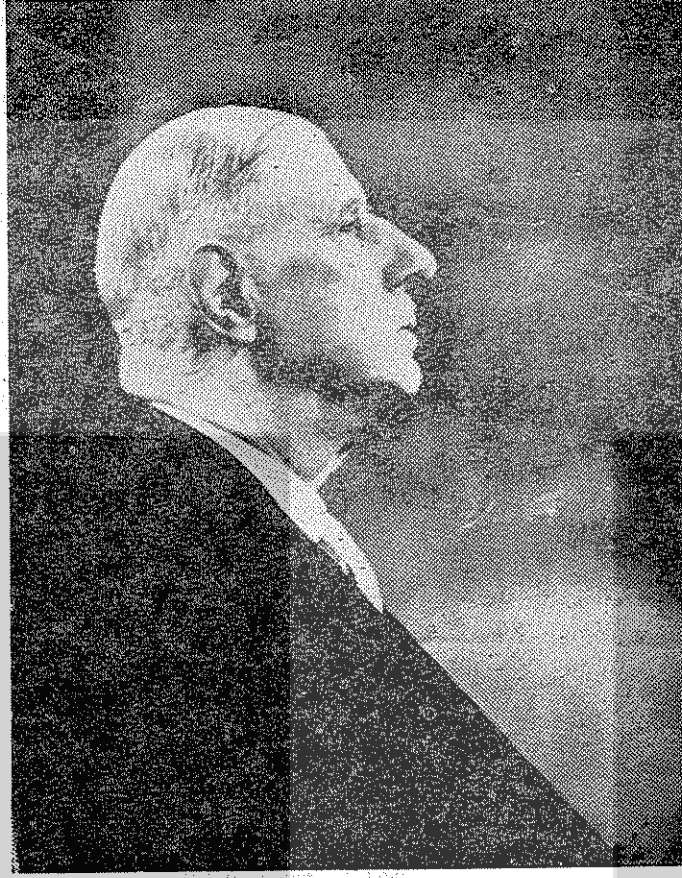

Yıl : I
 Sayı : 50
 29 Ekim 1968
 100 kuruş

General deGaulle hoş geldin

DE GAULLE

FRANSIZ Cumhurbaşkanı General Charles De Gaulle bu Cumhuriyet Bayramımızda konukumuzdur. Biz bu ziyareten hem Türkiye için hem de Fransa için olumlu sonuçlar elde edileceğini ummakta, bunu dilemekteyiz.

Hiç şüphe yok ki, General De Gaulle'in başında bulunduğu Fransa, emperyalist dünya sisteminde sömürücü devletler safında önemli bir yer alan, Batının gelişmiş, zengin, kapitalist ülkelerinden biridir. Biz ise aynı emperyalist dünya sistemi içinde sömürülen gelişmemiş yoksul ülkeler safında bulunan Türkiye'nin vatandaşlarıyız. Ama De Gaulle Fransanın Batı ülkeleri arasında özel bir durumu vardır. Ve General'in ziyareti, bizden Rize ili büyüklüğünde toprak istemeğe, Türkiye'yi intikamcı saldırı politikasına alet etmeye gelen bir Kiesinger'in ziyaretine benzemez. Hele, Amerika'ya karşı yumuşak yüzüklüğü müsellem AP. hükümetine kendisini zorla davet ettiren Amerikan emperyalizminin 6. filosunun geçen Zafer Bayramımız günü, Türkiye'ye hakaret niteliğindeki «ziyaretine» hiç benzemez.

Bugün Fransa'nın dünyadaki kuvvetler dengesindeki rolünü Türkiye'nin milli çıkarları açısından değerlendirdiğimizde, General De Gaulle'un ülkesini, Batının öteki kapitalist ülkelerinden ayrı olarak ele almamız gerekiyor.

Bugün De Gaulle Vietnam'dan Ortadoğu'ya kadar milli kurtuluş savaşlarının yer aldığı dünyanın her noktasında Amerikan emperyalizmine karşı bir tutum benimsemiştir. Amerika'ya «Vietnam'dan çık» diyen, Orta Doğu'da İsrail saldırısını suçlayan, emperyalizmin vurucu kuvveti İsrail ordusunun işgal ettiği Arap topraklarından çekilmesini isteyen De Gaulle'dür.

KAPITALİST dünya ekonomisinde Amerikan - İngiliz tahakkümünün sembolü olan Dolar-Sterling'e karşı çıkan, Amerika'nın başka ülkelerin altın stoklarına dayanarak dolayı yoldan öteki Kapitalist ülkelerin olanaklarını eline geçirmesi oyununu açığa vuran ve mali alanda Amerika'ya ağır darbeler indiren De Gaulle olmuştur.

Fransa'nın bağımsızlığı ve güvenliği ile bağdaşmadığı gerekçesiyle NATO'yu kapı dışarı eden ve bütün dünyaya ve bu arada bağımsızlığını ve güvenliğini NATO üyeliği ile bağdaştırma bakımından Fransa'dan çok daha kötü durumda bulunan Türkiye'nin kamuoyuna bu bakımdan örnek veren De Gaulle'dür.

Dünya kadar milli kurtuluş hareketleri karşısında, emperyalist ülkeler içinde en olumsuz en akılsız ve inatçı davranan Batı ülkesi diye ün salmış Fransa'ya, emperyalizme karşı mücadele hâlinde üçüncü dünya ülkeleriyle ilişkilerinde anlayışlı ve mümkün olduğu kadar dostça davranmaya; sosyalist ülkelerle ilişkilerde de barışçı bir politikaya yönelen De Gaulle'dür.

Kıbrıs davamızda Türkiye'nin yanında yer alan ve AP. hükümetinin Amerikan baskısıyla terkettiği federasyon tezini savunan tek batı lideri De Gaulle'dür.

General De Gaulle tutarlı, gerçekçi ve barışçı dış politikasından ötürü Amerika Birleşik Devletleri'nin egemen çevreleriyle çatışmıştır. Uzun yıllar «sosyalist» başbakanlar ve kabineler aracılığıyla Fransa'ya hükmetmiş olan Amerika, General'in kişiliği olan, başı dik politikasını hazmedememektedir. De Gaulle, Amerikan gerici basınının bir numaralı düşmanı olarak tanıtıldığı bir devlet adamıdır. Fransa ile ABD arasında çıkar çatışması artık gizlenemeyen bir gerçektir.

OLAYLARA Türkiye'nin milli çıkarları açısından bakan Türk millicileri olarak Fransa'ya karşı tutumumuzu tayin ederken bizim milli kurtuluş mücadelesi şartlarında bir ülke olduğumuzu hatırdan çıkarmamalıyız. Ve bu mücadele, bizi vesayet altında tutan Amerika Birleşik Devletleri'ne karşı bir mücadeledir. Onun için dünya sahnesinde Amerikan emperyalist saldırılarına karşı duranlarla, Türkiye'deki millici güçler arasında doğal bir dayanışma olacağı besbellidir. General De Gaulle hakkında bir hükme varırken, ve onun temsil ettiği ülke ile ilişkilerimizi saptarken, Fransız Cumhurbaşkanı'nın Amerika'ya karşı tutumunu, ilkönce hesaba katacağımız bir etkidir. Bu bakımdan, Fransız milli burjuvazisinin adamı olan De Gaulle bize Amerika'ya yüzi yumuşak, NATO'cu «sosyalist» Mitterrand'dan çok daha yakındır. De Gaulle'un dünya kadar güttüğü iç politikada, «iktisadi istikrar» politikasında sermayedar sınıfını kolladığı ve Fransız işçi sınıfının çıkarlarını çiğnediği gerçeğini biz Fransanın iç meselesi saymak durumundayız. Ve ilericiler dış politika ile gerici iç politika uzun süre bağdaşmayacağına göre General'in olumlu sürprizlerinden birini daha yapmasını

ve iç politikasını dış politikasına uydurmasını dilemekle yetinmekteyiz.

Elbette ki, General De Gaulle'un temsil ettiği güçler egemen olduğu sürece Fransa'nın iç meselelerinin emekçi halkın yararına kesin bir çözümlemeye bulamayacağını bilmekteyiz. Bu kesin çözümlemeyi ancak tarihi sorumluluğuna sahip çıkan Fransız toplumunun en devrimci güçlerinin getireceği besbellidir.

Ama şu kadar bizim için tartışma götürmez: İşçi ücretlerini arttıran ama Amerika'ya yaklaşan «sosyalist» bir kabinenin yönettiği bir Fransa ile işçi ücretlerini arttırmayan ama Amerika'ya karşı duran De Gaulle'un yönettiği bir Fransa arasında bir tercih söz konusuysa, biz De Gaulle Fransa'sından yanayız. Kaldı ki, Cezayir meselesinde olduğu gibi, her bunalımdan sonra, eski dostlarına karşı çıkma bahasına da olsa, olumlu doğrultuda dönüş yapma ferasetini göstermiş olan De Gaulle, Mayıs - Haziran öğrenci - işçi ayaklanmasından sonra iç politikasında da işçilerin ve öğrencilerin lehine reformlara yönelmiş bulunmaktadır.

GENERAL De Gaulle'un ziyareti Bâbüali basınında daha çok Amerikan ve sionist açısından değerlendirilmektedir. Meselelere Türkiye'nin devrimci güçleri açısından bakılacak olursa, Fransız solunun değerlendirmelerini olduğu gibi kabul eden bazı «ilerici» yazarların da aynı açıdan yazılar kaleme aldıkları oldu.

De Gaulle Fransa'sıyla Türkiye arasında eşitlik şartları içinde bir ya kınlaşma, Türkiye'nin Amerika'ya olan vesayet ilişkilerinin zayıflaması sonucunu vereceği besbellidir.

Konuğumuz, Türkiye'deki iktidar ve ana muhalefet partisinin «biz NATO'dan ayrılmamalıyız» demesine ve Türkiye'nin bir nükleer savaşım ilk hedefin olmasını sineye çekmesine karşılık, «NATO'da kalmak yurdumuzun bağımsızlığı ve güvenliği ile bağdaşmaz» diyen ve NATO'yu kovan bir konuktur.

Konuğumuz, Kıbrıs davamızda, bizim hükümetin savunma cesaretini gösteremediği, Türkiye için en elverişli çözüm şekli olan Federasyon tezini bizim adımıza savunan bir konuktur.

Konuğumuz, gelişme bakımından bizim durumumuzda olan ve aramızda tarih ve din bağları bulunan Arap halklarının milli kurtuluş hareketine karşı bizim yönetici çevrelerimizin ilkten düşmanca ve şimdiki kayıtsız davranmalarına karşılık, Orta Doğu'da Amerikan emperyalizminin köprü-

Cumhuriyet Bayramı nedir?

Hikmet KIVILCIMLI

Bunu, bize en iyi özetleyen kişi, Cumhuriyet'in ölümsüz kurucusudur.

Mustafa Kemal, Türkiye'yi yüzyıllardan beri iki büyük kahredici gücü, iki büyük lanetleme gücü ezdiğini haykırdığı gün, Türkiye Büyük Millet Meclisinin gönderisine ilk Cumhuriyet bayramını çekmişti. Bu iki kahredici, lanetleme, başbelâsi güç neydi?

Mustafa Kemal'e göre birisi Emperyalizm, öteki Saltanat'tı. Emperyalizm neydi?

Batıda, serbest rekabetçi tasarı tarağını toparlamış ve iç çatışmalarını, dünya ölçüsünde kangrenlaştırmış olan, tekeli kapitalizmi. Saltanat neydi?

Kadim tefeci - bezirgan sermayenin her türlü gelişimi taştırdırıp dondura koymuş olan derebeylik biçimiydi.

Bu iki güç birbirine domuz topu olmuştu. Emperyalizmin yeryüzündeki egemenliğini sağlayan yerli avadamlık, geri ve sömürge ülkelerde emperyalizmin teslim aldığı irili ufaklı saltanatlar'dı.

1919 yılı, yalın savaş kılıcıyla, Kadim Çağ derebeyliği olan emperyalizmin, yüzde yüz emrine geçirilmişti. Onun için, Anadolu içlerinde, gavura karşı kıpırdayan baş kaldırma karşısında, ilkin sözcüde müslüman olan, Saltanatı buldu. Emperyalizmin papaz fruları, Saltanat'ın Molla Necmettin'lerini parayla tuttular. Ve Anadolu topraklarına sarıklı - ciübbeli kılıklarla, casus ve baltalayıcı olarak gönderdiler. Ege Cephesinde Milli Kurtuluş Cephesinin ilk kursunu, Yunanlıdan önce, sözcüde müslüman mütegalibe hacıağalarına karşı sıklamak zorunda kaldı.

Onun için Türkiye'de Cumhuriyet demek, Türk Milletinin bağına oturmuş olan emperyalizmle Saltanat'a karşı kurduğu bir savunma kalesi demektir. Bu sebepten Türkiye'nin devrimci Anayasasında, her madde üçte iki çoğunlukla değiştirilebilirdi. Ama hiç bir çoğunlukla, hiçbir zaman ve hiçbir kimsenin değiştirmeyeceği tek madde Türkiye Devletinin bir Cumhuriyet olduğu maddesiydi.

Cumhuriyet çağınadek Türkiye'de kurtuluş yolları çok arandı ve denendi. Dizginler, Saltanat'ın elinde kaldığı sürece debelenen debelenen batıldı. Ya Lâle Devri gibi, halkın Saltanat'a karşı düşmanlığıyla devrilen, bir sefahet sofrası kuruldu, ya Tanzimat gibi emperyalizme şirin görünme muskası takımlarık Abdülhamit istibdadına karlıdı. Ya da Meşrutiyette olduğu gibi Saltanat'ın da altı üstüne getirilip, sömürgeleşme uçurumuna yuvarlandı. O «kâr'ı kadim» Saltanat kazanı, emperyalizmin ateşi üstünde kızdırıldıkça, içindeki Türk Milleti diri kaynatılmaktan kurtulamazdı.

Cumhuriyet Saltanatı kazandı devirip, emperyalizmin ateşini Türkiye'de söndürdüğü için, bir Milli Kurtuluş yarattı.

Cumhuriyet emperyalizme, yani Cihan Finans Kapitalizmine ve Saltanat'a, yani Osmanlı tefeci - bezirganlığına karşı savaşarak doğdu.

Türkiye'de Cumhuriyet'in anlamını yücelten ve kutsallaştıran, Mustafa Kemal'in hiç hayale kapılmaksızın pek açık belirttiği, o her iki irtica cephesinde, her iki gericilik cephesinde başarıldığı savaşır. 45 yıldır Türkiye'de neler olup bitti?

Her canlı ya da cansız varlık gibi, toplumumuz da zamanla bir sıra değişikliklere uğradı. Ana çizgisiyle, yani ekonomik temel ve sosyal sınıf yapısı bakımından geçirdiğimiz değişikliklerin anlamı ve yönü ne oldu?

Soruya «durucu karşılık bulmak için, kendi kendimize bir daha sorabiliriz: Türkiye'de Cumhuriyet, Mustafa Kemal'in ilk olarak gördüğü ve gösterdiği hedefe, vardı mı? Daha kabaca söyleyelim: Türkiye'de Cumhuriyet, Saltanatı kökünden devirip, emperyalizmi kökünden kazdı mı?

Bu sorulara yuvarılacak bir EVET, yahut HAYIR ile karşılık vermek kadar bozuk metafizik veya skolastik bir düşünce ve davranış olamaz. Cumhuriyetimizin gerçekliğinde yatan diyalektik büsbütün beklenmedik, şaşırtıcı gelişmeler gösterdi.

1) - SALTANAT'ın tepesi Padışahlık ve Hilafetti, Saltanatın tabanı derebeyleşmiş tefeci - bezirganlığı, Cumhuriyet, tepedeki padişahlığı ve hilafeti kaldırdı. Tabandaki kadim tefeci-bezirgan hacıağalık ne oldu?

Vaktile «irtica» denilen gericilik isyanlara, suikastlara giriştikçe ezildi. Kabuğuna çekildikçe rahat bırakıldı, hattâ ayrıcalandı. Yalın ara sıra tefeciliğe karşı resmî savaşlar açıldı. Yüzde ondan «aşırı» faizler kanunla yasaklandı.

(Devamı 7. Sayfada)

baş İsrail'i suçlayan ve Arap halklarına arka çıkan bir konuktur.

Konuğumuz, Türkiye'de de Amerikan vesayetinin ve sömürsüzünün mali alanda belirtisi olan Dolar tahakkümüne meydan okuyan bir konuktur.

Böyle bir konuga biz Türkiye devrimcileri adına, Türkiye milli güçleri

adına içtenlikle «Hoş Geldin!» diyoruz. Türkiye'nin, De Gaulle Fransası ile, eşitlik şartları için daha yakın iktisadi, siyasi, kültürel bağlar kurması, ülkemizin Amerikan boyunduruğunu atarak Kemalist geleceğe sadık, başı dik bir dış politikaya yönelmesi yolunda bir adım sayılmaldır.

T.I.P. teki çalkantıya bir bakış

Kongre arifesinde TIP bazı gerçeklerin anlaşılmasına yardım edecek bir sarsıntı geçirmektedir. Kısa vadeli sonuç ne olursa olsun, bu sarsıntı, teorik meselelerin tabanda tartışılması sonucunu doğuracaktır. Bu ise TIP için çok yeni ve yeni olduğu kadar da önemli ve faydalı bir aşamadır. Parti yöneticileri arasında çıkan anlaşmazlıkların nedenleri ve sonuçları üzerinde kesin kararlar vermek için erken bile olsa, TIP'in geçmişini bilenler için gözönünde bulundurulacak pek çok nirengi noktaları mevcuttur. Bu nirengi noktalarını kısaca gözden geçirmekte fayda vardır.

TIP yönetici kadrosu arasında patlak veren anlaşmazlık, basına teorik bir anlaşmazlık olarak aktetilmektedir. Bu, bir ölçüde doğru bile olsa, çıkan patlamanın tek ana nedeni olarak kabul edilemez. Çünkü TIP'in teorik sapmasının başlangıcı, her halde 3-5 gün öncesine dayanmaktadır. Kaldı ki, bugün anlaşmazlıkta taraf olarak görünen yöneticilerin 15-20 gün öncesine kadar pek çok meselede ağız birliği ettiği bir gerçektir. Bu gerçek gerek çeşitli kongrelerde yapılan konuşmalardan, gerekse arada sırada gazetelerde yayımlanan yazılardan pek iyi izlenebilir.

Diğer yandan büyük kongre, daha önemlisi millet vekilliği seçimi yaklaşmaktadır. Aybar'ın başa geçmek hükmünün yalnızca espri konusu olabileceği anlaşılınca, hele hele milli bakıya kaldırılıp TIP'in eskisi kadar milletvekili çıkarma ihtimali zayıflatılınca seçimler, birçok parlamenter veya heveslileri için endişe konusu olmuştur. Bu endişe, parti yönetim kadrolarındaki yerleri kuvvetlendirme gereksinimini de beraberinde getirmiştir. İşte anlaşmazlıkların teorik sebebi kadar güçlü ikinci sebebi de budur.

Bunları böylece belirttikten sonra üzerinde durulması gerekli diğer noktalar şunlardır. Sebepleri ne olursa

imzada acelesi olmadığını belirterek pazarlık gücünü arttırma hesabındadır. Amerikan seçimlerinden sonra İsrailin silahlandırılmasında yeni gelişmeler beklenmektedir.

İlerici arap ülkelerine askerî bakımdan yapılan sosyalist devlet yardımlarının büyük önemi vardır. Fakat baştan aşağı silahlanmış bir İsrail ve onun arkasındaki emperyalist güçlere karşı ilerici Arap ülkelerinin en büyük güvencesi, emekçi sınıflara dayanan daha sola açılmış sağlam bir toplum düzenine bir an önce yönelmektir.

EL FETİH PROGRAMINI AÇIKLADI

Filistin Kurtuluş Örgütü (OLP) ve El Fetih örgütü, Amman'da yaptıkları bir toplantı sonunda, işgal altındaki arap topraklarında İsrail'e karşı yürütülecek gerilla savaşını koordine edecek bir askerî komite kurmağa karar verdiler.

OLP ve El Fetih Filistin Kurtuluş Halk Cephesi (FPLP) ile birlikte en faal komando gruplarıdır. Aralarında daha iyi bir işbirliği sağlanabilirse, mağrur İsrail işgal kuvvetlerinin, epey başını ağrıyacağı söylenebilir.

Geçen hafta El Fetih Orta Doğu krizinin çözümü için kendi görüşlerini bir bildiriyle açıkladı. Bildiride özetle şöyle deniyordu:

«Filistin devrimi adına ilân ederiz ki, huzur ve barışa karşı değil, emrivakilerin kabulüne ve teslimine karşıyız. Bizim devrimimiz, daima, emperyalist ve siyonist kuvvetler tarafından bize kabul ettirilmek istenen yabancı istilâsına karşı dövüşecektir. Bizim eylemimiz, ırkî ve dinî görü-

nüşleri altında museviliğe karşı değildir, fakat emperyalist bir hareket olan siyonizme karşıdır.

Biz siyonizme karşı, yalnız işgal altındaki Arap topraklarını kurtarmak için değil, fakat aynı zamanda dünya siyonist hareketi tarafından ayrıcalığa ve teröre maruz bırakılan Filistin Yahudileri («Arap Yahudileri») ni kurtarmak için dövüşüyoruz.»

El Fetih sonuç olarak şunları teklif ediyor:

- Arap ülkelerince, hâlen İsrailde ikamet etmekte olan bütün «Arap Yahudileri» için bir genel af ilânı ve ülkelerine dönmekte serbest bırakılmaları
- Yahudilere, uygun ve şerefli bir hayat tarzına imkân verecek bir programın kabulü,
- Birleşmiş Milletler veya diğer örgütler tarafından sunulan bütün emperyalist çözüm yollarının reddi ve Dr. Gunnar Jarring'in Orta-Doğu'daki görevinin son bulması.

İran'da faşist bas ılar artıyor

Son günlerde İran'da Şah'ın faşist yönetimine karşı çıkanları yıldırma çabaları gelişmektedir. İran dışında okuyan İranlı gençlerin kurdukları öğrenci örgütü GİS (İran Talebe Konfederasyonu) bir bildiri yayımlayarak durumu dünya kamuoyuna açıklamışlardır. Bildiride şöyle denmektedir:

olsun partide çıkan bu anlaşmazlık, parti içinde Bilimsel Sosyalizm - Revizyonizm ayrımının yapılmasına yol açmaktadır. Bugüne kadar sosyalizmin yolunun «bir ve tek» olduğunu iddia edenler, nihayet küçük burjuva revizyonizmin görebilmek duyarlığına erişmişlerdir. Bu sadece lafta bile kalsa bir dereceye kadar olumlu bir gelişmedir. Ancak revizyonizme içtenlikle karşı çıktığımız belirtisi, bir anda fikir değiştirmekten öte, geniş kitleler önünde yazı veya sözle otokritik yapmayı kabullenmek ve ileride eylemle de bunları doğrulamaktır. İşin asıl olumlu yanı ise, muhakkak ki tabanda bu ayrımların bilinçli olarak yapılmaya başlanması olacaktır.

Şimdilik TIP içindeki bölünmede küçük burjuva revizyonizminin önderliğini açıkça yapan Aybar, kendisine bilimsel sosyalizm adına karşı çıktıklarını söyleyen eski «mücadele» arkadaşlarını safdışı bırakma çabası içinde-dir. Merkez yürütme kurulunda istediği çoğunluğu sağlamayan güler yüzlü sosyalist, gazetemizin baskıya verildiği sıralarda genel yönetim kurulunda kozunu paylaşıyor olacaktır. Genel Yürütme Kurulunda kimlerin ne şekilde davranacağını şimdiden bilmemekle beraber, bu hesaplaşmada Aybar'ın galip çıkması normal olacaktır.

Cumartesi ginkü hesaplaşma büyük önem taşımaktaysa da, asıl mücadelenin büyük kongrede yapılacağı pek açıktır. Ashında Aybar'ın bu olağüstü genel yönetim kurulu toplantısından «bazı teorik meselelerin halka anlatılma şeklini tesbit» toplantısı olarak bahsetmesi de ilginçtir. Aybar'ın böyle partinin varlığıyla ilgili teorik sorunların çözümünü, en büyük organın toplantı günü çok yakinken, genel yönetim kurulunda karara bağlamak istemesi tabana olan güvensizliğin yeni bir delilidir. Ve pek iyi niyete dayanıyor görünmemektedir. Kanımızca Aybar, Genel Yürütme Kurulundan alacağı kararlarla da büyük kongre üzerinde baskı kurma emelindedir. Önümüzdeki günler TIP teki yeni gelişmelere muhakkak ki çok ışık tutacaktır. Bekliyelim ve görelim.

«İran faşist rejimi son aylarda ilerici ve devrimci arkadaşlarımızı Kürdistan'da eşkiya diye yakalayıp, gizli askerî mahkeme ile ve mahkemesiz olarak öldürmüştür. Bundan başka özel eğitim görmüş 6000 jandarma, Kürdistan eyaletine gönderilerek burada örfî idare ilân edilmiştir. Oradaki devrimci vatandaşlarımızın hayatları tehdit edilmiş, canlarına kıyılmıştır.

Taşkent, Tahran ve Tebriz şehirlerinde faşist rejime evet demiyen öğretim üyeleri ve üniversite gençliği işkenceye maruz kalmakta ve zindanlara atılmaktadır. Ayrıca gençler, askerlik subelerine götürülerek zorla askere sevk edilmektedir.

Edindiğimiz son haberlere göre, Tahran ve Şiraz üniversitesinden sonra, Tebriz üniversite gençliğinin de korkutmak için harekete geçmiştir. Aktif faaliyette bulunan öğrenci Cevat Sabri MUKADDEMİ yakalanarak

hapse atılmıştır. Bunun üzerine Tıp Fakültesi son sınıf öğrencileri, üniversite içinde protestoda bulunmuşlar ve oturma grevi yaparak arkadaşlarının serbest bırakılmasını istemişlerdir. Öğrencilerin verdikleri karardan dönmececeklerini bildirmesi üzerine Rektörlük savak (gizli polis) vasıtasıyla gösteride bulunan öğrencileri toplattırıştır. Toplatılan öğrenciler daha sonra hapse atılmışlardır.

Kürdistan'da yakalanıp daha sonra kurşuna dizilen altı arkadaşımızın isimleri daha sonra İran gazeteslerinde de yayımlanmıştır. Bu arkadaşlarımız Abdülmecit Emirzade (Kışlaklıdır, Sakız'da öldürülmüştür) Hasan Ahmedî (Mahabat'ta öldürülmüştür), Ali Koroş (Hana'da öldürülmüştür), Kadir Çel (Hana'da öldürülmüştür), Hüseyin Çel (Hana'da öldürülmüştür), Sultan, soyadı bilinmemektedir, (Hana'da öldürülmüştür).»

• Ankara Tıp Fakültesinde devam etmekte olan boykot Perşembe Cumaya bağlayan gece kanlı olaylara sahne olmuştur. Okuma sürelerini tamamlamalarına az kalan 5 ve 6. sınıf öğrencileri bir süre önce boykotun yersiz olduğunu öne sürerek anti boykot komitesi kurmuşlardı. Bu komite, önce boykottan yana olanları saptamak için referandum istemiş, referandumu kaybedince de zorla başvurmuştur. Ancak boykotçular gece vakti yaptıkları bir baskınla duruma hakim olmuşlardır.

• Şehir Tiyatroları eski baş reji-sörü Ertuğrul Muhsin, Belediye Meclisince yeniden görevine tayin edilmiştir. Hatırlanacağı üzere Ertuğrul Muhsin Belediye Meclisinin geçen devresinde AP'lilerin oylarıyla işten uzaklaştırılmıştı. Türk Tiyatrosuna uzun yıllar emek vermiş olan Ertuğrul Muhsin'in göreve dö-nüşü memnunluk yaratmıştır.

• 22 Ekim Salı günü kamu iktisadi kuruluşları ile ilgili komis-

yon raporlarını inceleyen senato, AP'lilerin oylarıyla TRT'nin 1964-65-66 yıllarına ait kesin hesap ve bilançolarını ibra etmemiştir. İktidarın uzunca bir müddet tenebri Tercüman gazetesi aracılığıyla TRT'ye karşı yürüttüğü aleyhte kampanya, böylece yeni bir safhaya girmiş bulunmaktadır. TRT'yi tamamen kontrollerine almayan iktidar çevreleri, seçimlerin yaklaşması üzerine bu kuruma yapılan baskıları arttırmaktadırlar. Senato kararlarından sonra şeriatçı gazetele- de TRT'ye karşı yoğun bir hücumu geçmişlerdir.

• Orta Doğu Sosyalist Fikir Kulübünün eski başkanı ve yöneticileri yayımladıkları bir bildiri-den ötürü yargılanmışlardır. Bildiride komünizm propagandası yaptıkları iddia edilen gençler ilk celsede isnat edilen suçları reddederek Türkiye'de sosyalist bir düzen kurulmasını savunduklarını belirtmişlerdir.

• Japonya'nın çeşitli şehirlerinde son yılların en büyük savaş a-

AYIKLA PİRİNCİN TAŞINI

Rıfat Ilgaz

MİSİLLEME

Onassis'in Jacqueline'le evlenme dedikodusu sürüp gidiyor, Avrupalı işin alayında ama, Amerikalı öfkeden cin ifrit:

«Pearl Harbor'dan beri Amerika böylesine bir hakarete uğramış değildir.» diyenler bile var.

Anlamıyoruz, bunun hakaret neresinde? Olsa olsa bir denizci ödeşmesi bu! Amerikalı denizcilerin yemediği nane kalmamıştı Yunan limanlarında. Altınca Filo'yu bilmez olur muyuz hiç! Bu Filo'ya karşılık Onassis'in Ticaret Filo'su sembolik bir misillemede bulundu, hepsi bu. Kadar!

ACIBADEM

«Bir yurttaş Acıbadem karakolunda coplarla, demirlerle bayıltıncaya kadar dövmüşler.»

Bu haberi okuyunca Neyzen'i a-nımsadık ister istemez. Şöyle demişti Neyzen:

«Merhamet kalmamış beni Adem'de Anamı ağlattılar Acıbadem'de»

Neyzen'in sağlığında, Acıbadem-de halkın anasını ağlattırmış, şimdi de halkın kendisini ağlatıyorlar.

Bu Acıbademde neresi öyle mi? Nerde karakol varsa, orası Acıbadem!

YORUM YOK!

Piril pırl 67 üyesini yürütmekle hızmı alamayan İşçi Partisinin Yürütme Kurulu, bu sefer de Başkan larını yürütmeğe kalkmış, Türkiye sosyalizmi üzerine karakuşiden konuşmalar yapan Aybar, komşu dev letlerin parlamenterlarına da girip çıkmaya başlayınca, Yürütme Ku-rulundaki arkadaşları:

«Hoop!» demişler, «Buraya ka-dar! İncecek var!»

İnersin, inmezsın bir tartışma-dır başlamış. Yokusun bütün gaz-zetecileri hemen İşçi Partisinde al-mışlar soluğu:

«Ne oluyor?» demişler, «Anla-tın da yazalım!»

Aklı başına gelir gibi olan Ay-bar, parmağını dudaklarına geti-rierek:

«Hayır!» demiş, «Yorum yok!..»

«Siz değil miydiniz basından yardım isteyen, ilgi isteyen!»

«Yorum yok!»

«Ama siz...»

Lâftan anlamıyor musunuz be!

Yorum yok işte! Ama sosyalizm, de-yince güler yüzlü mü olacak, ce-berrut mu, yorum var... Devrim stratejisinin yorumu yok! Sosyalizm despotik mi olsun, sempatik mi, yorum var, Yürütme Kurulunun istediği somut sosyalizmin yorumu yok! İnsana saygılı sosyalizm mi, sosyaliste saygısız sosyalizm mi, yorum var, İşçi Partisindeki son buhranın yorumu yok!.. Kitaplı sosyalizm mi, kitapsız solculuk mu, yorum var, ama son patridi-ların hiç yorumu yok! Sosyalist li-teratürde yazılanların doğruluğu, yanlışlığı üzerinde direk direk yorum var da Yürütme Kurulundaki Behice Boran'ların, Sadun Aren-lerin son nutuklarının yorumu yok! Millî Mücadele mi önce, so-yyalizm mi önce yorum var, Tür-kiye'de sosyalizmin İşçi Partisinden önce başladığını yorumu yok. Bir sürahi, bir bardak görüncce ne-rede olursa olsun, vakitli vakitsiz, yerli yersiz her konuda çekilen nu-tukların yorumu var, velâkân işler Arap saçına döndü mü kırız baş-ladı mı, tabandan gürlütüler du-yuldu mu, değil yorum, değil ya-nıt, çit yok, çit!..

Lenin toplatıldı

• Josef Stalin tarafından, biri Le-nin'in sağlığında, diğer ikisi ölü-münü izleyen günlerde yapılmış olan üç konuşmanın yer aldığı «LENİN» adlı kitap, İstanbul 4. Sulh Ceza Hâkimliğinin 21.10.1968 tarih ve 968/115 sayılı kararı ile komünizm propagandası yaptığı gerekçesiyle toplatılmıştır. Mah-keme kararıyla toplatılan bu kitabın New York'ta International Publishers Yayınevi tarafından bundan yıllarca önce basılan İn-gilizce nüshasının Türkiye'ye gir-mesi, gelişmiş geçmiş bütün Bakan-lar Kurulları tarafından engellen-miştir.

kısa.. kısa..

leyhaları gösterileri yapılmıştır. Öğrencilerle işçilerin birlikte dü-zenledikleri hareket daha şim-diden 800 bin kişinin katıldığı hesaplanmaktadır. Gösterilerin yaygınlığı karşısında toplum po-lisi açtıkalmıştır, Japon hükü-meti yıllardan beri ilk defa po-lise geniş tutuklama yetkileri veren kanunu kabul etmiştir.

• Çekoslovakya'nın «güler yüzlü sosyalist» i Dubçek, büyük bir Amerikan dergisi tarafından yıl-ın adamı olarak seçilmiştir. Yüksek tirajlı bu dergi Dub-çek'i büyük bir hararetle öv-mekte, cesaretini, kabiliyetini göklere çıkarmaktadır. Okurla-rımız geçen sayımızda yayımla-dığımız Mehmet M. Mımoğru-nun «Yanık Olalım» adlı yazı-sını hatırlarlarsa, emperyaliz-min işçi sınıfının liderini tayin etme taktiğiyle karşı karşıya ol-duklarını derhal anlayacaklardır. Bu olay bir devrimci için, dev-rimci uyanıklığın ne denli ö-nemli olduğunu somut bir bi-çimde ortaya koymaktadır.

AYDINLIK

sosyalist dergi

1 Kasım'da çıkıyor

AYDINLIK, emperyalizme ve feodalliteye karşı verilen millî - demokratik devrim mücadelesinde bütün millî güçlerin yanında yer alacak, bu mücadelenin doğru düşünce etrafında, doğru eylem bi-çimleriyle yürütülmesine hizmet edecektir.

Ayda bir yayınlanacak olan dergi 17x25 eb'adında (büyük boy kitap) ve 80 sayfa olacaktır.

Fiyatı 5 lira olacak olan derginin yıllık abone bedeli 50, altı ay-lık 25 liradır. Avrupa ve Orta Doğu için yıllık 75, diğer yabancı ülke-ler için 125 liradır; altı aylık aboneler ise yıllık abona bedelinin yarısı karşılığında yapılacaktır.

Bu hafta mutlaka bir AYDINLIK alınız

Adres: P. K. 100 — Cebeci/ANKARA

Çekoslovakya meselesini doğru koyalım

Çekoslovakya karşı-devrimci bir durumda, kapitalizme ve emperyalizmin kollarına doğru ilerliyordu. Bu ihtimalin gerçekleşmesini ne olursa olsun şu ya da bu yolla önlemek ama mutlaka önlemek gerekti

doğru koyalım

23 Ağustos 1968
Kamışman

Fidel Castro

BUGÜN bildirildiği gibi, bu akşam burada Çekoslovakya'daki durumu incelemek için toplanmış bulunuyoruz. İncelememizi devrimci durumumuzun ve Devrimimiz ile partimizin devam ettirdiği enternasyonalist politikamızın ışığında yapacağız.

Burada ortaya koyacağımız şeylerin bir kısmını birçoklarımızın duygularıyla çatışacak; bir kısmını bizim çıkarlarımızla çatışacak ve hattâ vatanımıza ciddi riskler yükleyecektir.

Fakat, içinde bulunduğumuz anın dünyanın her yerindeki devrimci hareket açısından büyük önemi vardır. Bunun için gerçekleri objektif olarak incelemek ve politik liderliğimizin, Merkez komitemizin, kütle örgütlerimizin liderlerinin, Hükümetimizin üyelerinin görüşlerini, yorumlarını açıklamak görevimizdir. Bu halkımızın geleneklerine ve duygularına da uygun düşmektedir.

İlk olarak Çekoslovakya'da yer alan olayların bizim durumumuzla olan ilişkisinin kısaca bir tahlilini yapmanın gereğini inanıyoruz.

Halkımızın bu olaylar hakkında geniş bir bilgisi vardır ve şimdiye kadar Merkez Komitemizin resmi bir açıklamada bulunmamasına rağmen -çünkü diğer nedenlerin yanında daha olayların gelişmesi tamamlanmamıştı ve biz dünyada meydana gelen herşeyi inceleme zorunda değildik- o ülkenin siyasi hayatında yer alan gelişmeleri takip etmekteydik.

Bu yılın başlarında bir yığın olay Çekoslovakya'da meydana gelmeye başladı. Bu olaylar Novotny'nin konuşmasıyla daha doğrusu Devlet Başkanlığı görevini sürdürmekle beraber Parti Sekreterliğinden istifasıyla başladı. Bunu önemli bir askerî şahsiyetin Amerika'ya kaçması izledi. Bundan sonra da Novotny'nin Devlet Başkanlığı görevini de terkmesi için sürekli istekler ileri sürüldü. Ve daha birçok olay ve çeşitli durumlar ortaya çıktı.

Demokratlaşma adı verilen bir süreç başladı. Emperyalist basın başka bir terim «liberalleşme» terimini yaratı ve ilericiler ile muhafazakârlar diye bir ayırma başladı. İlericilerden kasıtlı siyasi reformlar serisini destekleyenler ve muhafazakârlardan kasıtlı eski liderliği destekleyenlerdi. Biz de pek tabii ki, bu ikisi hakkındaki düşüncelerimizi söylemeliyiz. Bu ayırım bize Küba'nın yakın tarihteki liberaler ile muhafazakârların farklılaşmasını hatırlatıyor. Ama böyle bir ayırımın yapılmasının hiç şüphesiz ki, sosyalist devrimin siyasi süreci içinde düşünülmesi gerekirdi.

Bu durum dünyanın her yerinde sürekli yankılar yaptı. Kimisi liberaller denilenlere veya demokratizasyon taraftarlarına sempati göstermeye başladı. Ve biz sesimizi çıkarmadan gelişmeleri izledik.

Örneğin 24 Nisan 1968 tarihli Komünist Partisinin organı Rude Pravo gazetesinde «Çekoslovakya'daki gelişmeler Amerikan basınının olumlu tepkisi» başlıklı bir makale yayınlandı.

ÇEKOSLOVAK Komünist partisinin organı olan Rude Pravo gazetesinde Amerika'nın Prag'ın kabul ettiği yeni esasların bir sonucu olarak Çekoslovakya'dan daha akıllı bir dış politika beklediğini belirtti.

Bizim görüşümüz odur ki emperyalist basının övgüsüne, desteğine ve coşkun alkışlarına hedef olan herhangi bir şey tabii olarak bizde şüpheler uyandırır

Bu haberin devamı görülüyor ama bu haber Amerikan basınının Çekoslovakya'daki değişiklikleri dikkate şayan bir hoşnutlukla karşıladığını gösteriyor. Şüphesiz ki, Amerikan basını, kapitalist basın, emperyalist basın, Çekoslovakya'daki gelişmeleri en olumlu karşılayanlardandır. Tabii ki, emperyalist basının bunca övgüsüne, desteğine ve coşkun alkışlarına hedef olan herhangi birşey bizde şüpheler uyandırır.

Daha sonra 2 Mayıs 1968'de şu haber yayınlandı: «Çekoslovakya Amerika'nın Çekoslovak altınlarını geri vermesi için yaptığı isteği tekrarladı.»

Prag hükümeti Washington'a, Amerikan hükümetince tutulan Çekoslovak altınlarını derhal geri vermesi için yaptığı isteği tekrarladı.

«Bugün Amerikan Büyükelçiliğine verilen bir notada Çekoslovak hükümeti Amerika'nın davranışını ciddiyyetten uzak olarak niteledi ve Washington'un elinde bulunan ve hukuken Çekoslovakya'ya ait olan 18433 kiloluk altını hemen geri vermesi gerektiğini ileri sürdü. Altınları Çekoslovakya'dan Naziler çalmış ve Amerika tarafından iki ülke arasındaki hesapları garanti etmek üzere müsadere edilmiştir.»

Daha sonra 11 Haziran 1968'de: «Çekoslovakya için muhtemel Amerikan kredisi» adlı makale şöyle devam ediyordu:

«Güvenilir kaynaklara göre New York Millî Bankası ikinci başkanının Çekoslovak Bankası müdürleri ile yaptığı görüşmelerde Çekoslovakya'ya Amerikan kredisi verilmesi ihtimali ileri sürülmüştür.»

«Amerikan Bankasının ikinci başkanı Miraslava Kriz, toplumdaki sosyalist ilkelere değiştirmeden Polonya ve Yugoslavya'nın Amerikan bankalarından büyük krediler aldıklarını söylemiştir.»

Böylece kredi fikri savunulurken bir başka ülkenin, Polonyanın da -ki halihazırda Çekoslovakya'ya askerî birlik gönderen ülkelerdendir- Amerikan bankalarından büyük krediler aldığı söz konusu edilmektedir. İlginç bir teferuat değil mi?

Ve 18 Haziran 1968'de «Alman dergisi Çekoslovakya'nın Federal (Batı) Almanya'dan kredi istediğini doğruladı.»

«Haftalık Spiegel'in bugün açıkladığına göre Moskova'nın iktisadi tedbirler alacağından çekinen Prag, kısa bir süre önce Bonn'a yavaşarak kredi istedi.»

Dergiyi göre «bununla beraber Federal hükümet Sovyetler Birliği ile olan ilişkilerindeki gerginliği önlemeyi tercih etti ve Bakanlar Kurulu böylelikle iktisat bakanı Schiller'in kredi için Prag'a dünya bankası kanalı ile garanti sağlamak şeklinde ileri sürdüğü görüşü kabul etti.»

«Spiegel, Çekoslovakya'nın karşılık olarak Alman Federal Cumhuriyeti ile daha geniş ilişkilere girmeye söz verdiğini, Almanya'nın Prag'a ticarî misyon bulundurmasını kabul ettiğini»

ni ve bunların yanısıra gelecek yıl başından başlayarak iki ülke arasındaki diplomatik ilişkilerin normalleştirileceğini ima ettiğini yazıyor.»

«Çekoslovak ve Batı Alman temsilcileri arasında iktisadi görüşmeler, 27 Haziran'da başladı.» Bu habere göre «mevcut iktisadi sorunlar üzerinde Çekoslovakya ile Batı Almanya arasında iki gün sürecek iktisadi görüşmeler yapılacaktır.»

«Görüşmeler Bonn dış politika Kurumu ve Prag Beynelmüllet Siyaset ve İktisat Enstitüsü tarafından düzenlenmiştir.»

«Çekoslovak heyeti Enstitü başkanı Antonin Anejderek başkanlığında Alman heyeti ise Bonn Dış Politika Kurumu başkanı ve geçen yıl sonuna kadar Federal Almanya'nın Moskova ve Büyük Elçiliğini yapmış bulunan Büyük Elçi Von Walther Başkanlığındadır.»

«Von Walther Alman heyetinin Çekoslovakya'nın iktisadi ihtiyaçlarını ve imkânlarını öğrenmek istediğini önemle belirtti ve Batı Almanya'nın Çekoslovakya ile iktisadi ilişkilerini esaslı bir şekilde arttırmaya hazır olduğunu ima etti.»

«Dr. Anejderek görüşmelerin, imkânları açıkça ortaya koyacağını ve iki ülke arasındaki ilişkilerin gelecekteki gelişmesine yardımcı olacağını söyledi.» vs. vs.

Hepiniz, Demokratik Cumhuriyetini tanımamız üzerine Alman Federal Cumhuriyetinin bizimle derhal her türlü ilişkisini kestirmesi ve bu durumun, bugüne kadar devam ettiğini bilirsiniz.

Bütün bu devletlerin nasıl davrandığını biliriz ve hepsinden öteye; Alman Federal Cumhuriyetinin yankee emperyalizminin aracı olarak davrandığını biliriz

BÜTÜN bu devletlerin nasıl davrandığını biliriz ve hepsinden öteye; Alman Federal Cumhuriyetinin Yankee emperyalizminin aracı olarak davrandığını biliriz.

Bir olaylar zincirini gördünüz: Liberaller ve emperyalizm arasındaki ilişkilerin bir «balayı» başlangıcı halini almasını. Belirli iktisadi durumlarla ilgili olaylara bilhassa başvurudum. Çünkü olayların gelişim süreci içinde politik durumlarla ilgili bir dizi olay yer aldı.

Liberal kızgınlıklar, açıkça dışarı vuruldu; muhalefet partilerinin kurulması için bir sürü politik slogan geliştirilmeye başlandı.

Basının burjuva anlamında bir «özgürlüğe» sahip olmasını sağlayacak tedbirler alınmasını öngören sloganlar ortaya atıldı. Bu karşı devrimin ve sosyalizmin başlıca düşmanları olan sömürücülerin serbestçe sosyalizm aleyhinde konuşabilme ve yazabilme hakkına sahip kılınması demektir. Bütün bunların sonucu olarak, başlıca kitle haberleşme araçlarını gerici unsurların ele geçirmesi süreci başladı. Dış politika alanında kapitalist kavramlar ve tezlerle, Batı ile açıkça uzlaşan sloganlar ortaya atıldı. Elbette, bunlar tamamen doğru bazı sloganlara bağlandı. Liberalleşme ya da demokratlaşma hareketinin belli bir ölçüde sempati ile karşılanmasını da bu sloganlar sağladı. Hattâ kendi sorunlarını ve çelişkilerini çözememiş bazı Avrupa Komünist partileri bile liberalleşme hareketini sempatiyle karşıladıklarını belirttiler. Öyle bir durum ortaya çıktı ki, herkes kendi çıkarını, yanlış yöntemle yürütülen, bürokratik politikanın, yığınlardan kopup politikanın, kısacası eski liderliğin sorumlu olduğu politikanın ortaya çıkardığı sorunları çözmek için kullanıyordu. Sosyalist devrimin ve sosyalist sistemin Çekoslovakya'da kendine özgü bir biçime bürünmesi şeklinde konuşmalar da arttı.

nist partileri bile liberalleşme hareketini sempatiyle karşıladıklarını belirttiler. Öyle bir durum ortaya çıktı ki, herkes kendi çıkarını, yanlış yöntemle yürütülen, bürokratik politikanın, yığınlardan kopup politikanın, kısacası eski liderliğin sorumlu olduğu politikanın ortaya çıkardığı sorunları çözmek için kullanıyordu. Sosyalist devrimin ve sosyalist sistemin Çekoslovakya'da kendine özgü bir biçime bürünmesi şeklinde konuşmalar da arttı.

Böylece bu eğilimler aynı zamanda geliştiler. Bazıları değişmeyi haklı çıkarmaya çalıştı, diğerleri ise bu değişmeyi açıkça gerici bir politikaya yönelttiler. Ve bu durum görüşleri şaşırttı.

Çekoslovak rejimi kapitalizme ve amansız olarak emperyalizme doğru sürükleniyordu!

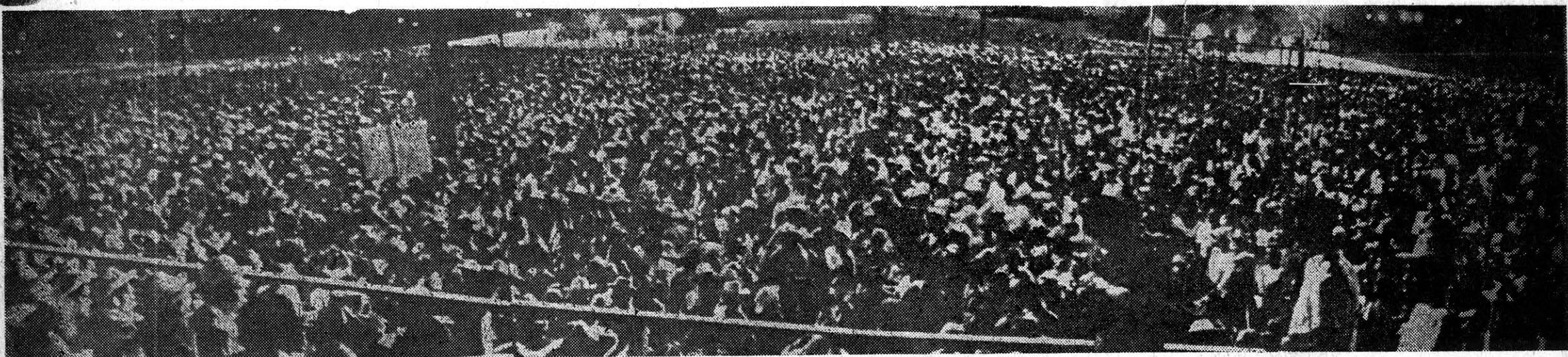
DİĞER taraftan biz inanıyoruz ki - ve bu çok önemlidir - Çekoslovak rejimi tehlikeli bir biçimde sistemde esas bir değişikliğe kayıyordu. Kısacası biz inanıyoruz ki, Çekoslovak rejimi kapitalizme ve amansızca emperyalizme doğru sürükleniyordu. Bundan en ufak bir şüphemiz yoktu.

Bunu söyleyerek başlayalım çünkü buna bağlı diğer bazı konular üzerinde de söyleyeceklerimiz var. Bu konulara ilişkin olarak dünyada bizim görüşlerimizi paylaşmayan kişiler de var. Çok kişi herhangi bir tehlikenin varit olmadığını ileri sürdü. Bir çok eğilim edebî alandaki ve bu tüpteki özgürlükleri memnunkulla karşıladı. Çünkü, tabii olarak dünyada bu tip sorunlarda hassas olan bir sürü insan vardır. Bu konuda çok yanlışlıklar, çok hatâlar yapıldı. Ve elbette bu soruna nasıl yaklaşılacağına ilişkin bazı kavramlar var. Aydınlar bunun yanısıra başka sorunlarla da ilgilenmektedirler. Örneğin Vietnam sorunu ve daha başka sorunlarla da ilgilenmektedirler. Denilebilir ki kendi sorunlarına sahip olan, genel olarak Avrupa'nın sorunlarına, gelişmiş dünyanın sorunlarına sahip olan dünya ilerici düşüncesinin bu bölümü, dünyanın büyük kısmıyla, emperyalizmin baskısı altındaki, yeni sömürgecilik altındaki ve dünyanın kapitalizmin sömürsü altında bulunan geri bırakılmış kısımlarıyla az ilgili olan sorunlara daha büyük bir ilgi duymaktadırlar. Ve ümitsiz, açık içinde, büyük ihtiyaçlar altında yaşamakta olan yüz milyonlarca insan için saç uzatmak ya da uzatmamak sorunundan çok daha önemli sorunlar vardır. Bu çok ihtilâflı bir nokta olabilir, ama yiyecek bulabilme imkânı elde edip edemeyeceği sorunu ile karşı karşıya bulunan insanlar için pek de meraklı şeyler olmasa gerek.

Böylece, kimisi değişmelerin olumlu yanlarını hoş karşıladı, kimisi olumsuz yanları üzerinde durdu; kimisi durumun ortaya çıkardığı yeni biçimleri destekledi ve onlara inancını gösterdi, kimisi de bunları karşısına aldı.

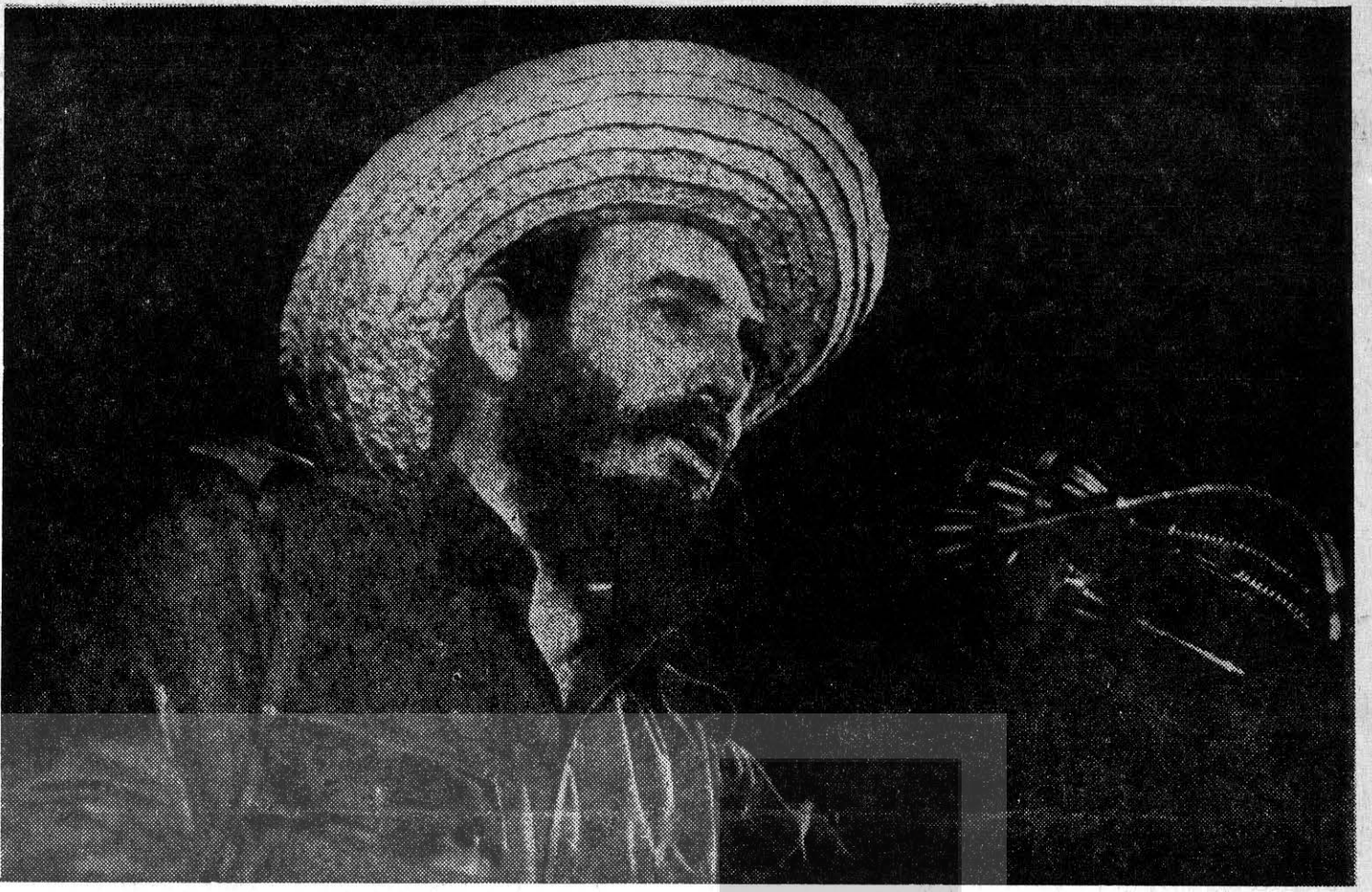
Biz şu sonuca ulaştık: Çekoslovakya'daki siyasi durumun kötüleştiğinden ve geriye kapitalizme doğru bayır aşağı gittiğinden ve amansızca emperyalizmin kollarına düşmekte olduğundan hiçbir şüphemiz yoktu.

Bu çok önemlidir. Şuna inanıyorum ki yürekten kabul ettiğimiz, halen de etmekte olduğumuz bu görüş, bu olaylara ilişkin ye-

Kübalı işçiler, Castro'nun Çekoslovakya olayları hakkında yaptığı açıklamayı dinliyorlar. Toplantı gece yapılmıştır.

“Emperyalist basının övgüsüne, desteğine ve coşkun alkışlarına hedef olan herhangi bir şey tabii olarak bizde şüpheler uyandırır”

Bu konuşma 23 Ağustos'ta Çekoslovakya olaylarını incelemek için Devrimci Küba hükümeti Başbakanı ve Küba Komünist Partisi Merkez Komitesi Birinci Sekreteri Binbaşı Fidel Castro Ruz tarafından yapılmıştır

rimizi ve tutumumuzu belirtmek açısından çok önemlidir.

Tabii ki, emperyalist dünya bu durumdan çok hoşlandı ve her fırsatta destekledi. Şüphesiz ki emperyalistler neşe içinde ellerini oğuşturdu ve bu durumun herhangi bir şekilde sosyalist dünyada sebep olacağı zatarları düşündüler.

Bir çok fırsatta emperyalistler, sosyalist ülkeler ve Doğu Avrupa ile ilgili politikalarının ne olduğunu açıkladılar. Ve kongrede, başında her zaman liberal eğilimlerin teşvik edildiğini, iktisadi yardımlar sağlanacağını ve orada sosyalizme bir muhalefet yaratmak için her türlü imkânın seferber edileceğini açıkladılar. Emperyalistler yalnız Çekoslovakya'da değil Doğu Avrupa'nın bütün ülkelerinde hatıta Sovyetler Birliğinde bir kampanya yürütmektedirler. Her türlü yolla kamuoyunun dikkatini geliştirmiş sanayi toplumundaki hayat tarzına, gelişmiş burjuva toplumundaki tüketim imkânlarına çekmeye çalışmaktadırlar. Bütün bunları radyo aracılığı ile, kültürel mübadele adını verdikleri nesne aracılığı ile yürütmektedir ve ayrıca, kitleler arasında bütün bunlara, tüketim zevklerine bir hayranlık, bir arzu uyandırmaya çalışmaktadırlar. Bunları yaparken bu duyuların kitlelerin devrimci duyguları ve fedakârlık duyguları ile ters orantılı bir artış göstereceğinin çok iyi bilincindedirler.

Emperyalistler sınıflı toplumdaki lüksün hangi şartlar altında olursa olsun, sosyalist toplumları hiç bir zaman amaçlanacakları, çok incelikli geliştirilmiş bir sanatın, tüketimin, sınıflı toplumun burjuva yüzünün, bol miktarda propagandasını yapmaktadırlar. Ve mutfak eşyalarını, otomobillerini, her türlü lüksü — her yerde yaptıkları gibi — istismar etmektedirler. Bu, onların dergilerinde her zamanki silâhları, onların propagandalarıdır.

Kaynaklarının, ticaretlerinin ve bu gibi şeylerinin fiyatları ile oynayabildiklerinden «Doğu Avrupa için politika» adını verdikleri politikaları vardır. Bunu Küba'ya yapamamak tadırlar. Küba bütün pazarlarda sürekli bir eziyet altındadır. Bizi satın almaktan, satmaktan, tek bir çekirdek almaktan, herhangi bir şey almaktan alakoymuşlardır. Ve bu politikayı Küba'ya karşı amansızca yürütüyorlar. Neden? Onlar böyle manevralarla ülkemize siz malarımın en ufak bir şansa sahip olmadığımız biliyorlar. Bu emperyalistlerce pek iyi biliniyor. Böyle manevraların Küba halkının devrimci ruhunu çökentemeyeceğini ya da zayıflatamayacağını biliyorlar. İşte bunun için bize karşı sürekli ve amansız bir savaş veriyorlar, bizi daima en zor durumlara düşürmeye çalışıyorlar. Bize karşı politikaları daima böyle olmuştur.

İlaç konusunda koydukları şartın dışında, Küba ve Amerika arasında hiçbir ticaretin olmadığı bilinmektedir. Bu şart incir çekirdeğini bile dolduramaz. Çünkü ilaç bile alamamaktayız. Aslında ülkemize ilaç satışını da yasaklamışlardır.

Biz Çekoslovakya'nın karşı-devrimci bir durum, kapitalizme ve emperyalizmin kollarına doğru ilerlediğine inanıyoruz

EMPERYALİSTLER ihtiyaçlarımızı karşılamak için bizi gerektiğinden çok daha fazla para harcamaya mecbur bıraktılar. Abluka bizi ihtiyaçlarımızı çok yüksek fiyatlardan elde etmeye zorladı ve başka fırsatlarda açıkladığımız sorunları yarattı.

Ve tam bu noktada ilk önemli iddiaı öne sürüyorum: Biz Çekoslovakya'nın karşı devrimci bir duruma, kapitalizme ve emper-

yalizmin kollarına doğru ilerlediğine inanıyoruz.

Böylece bu, bizim birkaç sosyalist ülkenin giriştiği harekâta ilişkin yerimizi bilirler. Şöyle ki, biz bu ihtimalin yerimizi biliriz ne olursa olsun şu ya da bu biçimde önlemenin, ama mutlaka önlemenin gereğine inanıyoruz.

Benim bunu görüşlerimizin ışığında incelememe izin veriniz.

Biçimin tartışması son tahlilde en önemli değişimdir. Kabul edilmiş veya edilmiş asıl üzerinde durulacak nokta, sosyalist kampların, sosyalist bir ülkenin kopmasına ve emperyalizmin kollarına düşmesine müsaade edip etmeyeceğidir. Ve bizim görüşümüz odur ki, buna müsaade edilemez ve sosyalist kampların böyle bir durumu önlemeye hakkı vardır. Şunu açıkça söyleyeyim ki biz bu gerçeği asıl üstünde durulacak nokta olarak görüyoruz.

Bununla beraber yalnız bu gerçeği gözönüne alıp, başkalarını gözönüne almamak da yeterli değildir. Çekoslovakya karşı devrime doğru ilerliyordu ve bunu önlemek gerekiyordu ve başka alternatif yoktu diyerek basit bir sonuca ulaşmak da yeterli değildir. Böylesine dramatik, şiddetli ve acılı bir tedbir alınmasını gerektiren nedenler ve bunu etkileyen faktörlerin neler olduğunu da araştırmalıyız. Halkların büyük saygı duyduğu ve çok kereler adaletsizliğe karşı halklara kalkan görevi gören hukuk ilkelere ve uluslararası kuralları tartışmasız bir şekilde ihlâlini gerektiren faktörler nelerdir?

Çünkü Çekoslovak Devletinin egemenliğinin ihlâl edildiği inkâr edilemez. Eğer edilirse bu hikâye olur, yalan olur. Gerçek olan ihlâlin aşıkâr olduğudur. Ve bu noktada ben bizim egemenlik anlayışımıza, hukuk ilkelerine, siyasî ilkelere ilgili anlayışımıza değineceğim. Hukukî açıdan bu durum haklı gösterilemez. Bu çok açıktır. Bizce Çekoslovakya için verilen karar hukukî değil, ancak siyasî açıdan savunulur. Hukukîliğinin izi yoktur. Ve gerçekten de yoktur.

Devrimci hareketi dünyada bu kadar güçlü durumlarda bırakan, bütün bir halkı gerçekler yaralayan böylesine bir çarenin bulunması hangi şartlar sonucu ortaya çıktı? Böylesine bir tedbir, bütün bir halkı hiç de hoş olmayan şartlar altında, ülkelerinin, sosyalist ülkelerin orduları da olsa, yabancı ülkelerin ordularınca işgal edilmesini görmeğe ve buna tahammül etmeğe, bir ülkenin milyonlarca vatandaşın ya sessiz kalmak ya da Yankee ajanlarıyla, sosyalist düşmanlarıyla, Batı Almanya'nın ajanlarıyla, işgalin yarattığı bahane ile kendilerini egemenliğinin, vatanseverliğini ve Çekoslovakya'nın özgürlüğünün savunucuları diye yutturmaya kalkan faşistler ve gerici ayak takımı ile dostluğa zorluyor.

Mantiken, bu deney ve bu eylem Çekoslovak halkı hesabına acı ve trajik bir durum yaratmıştır. Bunun için — her ne kadar tartışmasız bu zorunluluk idiyse de — sosyalist ülkelerin böyle durumları önlemenin, mutlaka bir gereklilik olduğu sonucuna kolayca varamayız. Nedenlerini incelemeliyiz. Hangi şartların isimlerini hiç bir yerde açıklamayan bir grup kişiye, Çekoslovakya'yı sosyalist ülkeler topluluğundan ayırmak için yapılan emperyalist entrikalarına ve oyunlarına, karşı devrimin zaferine mani olmak için, Çekoslovakya'da yirmi yıllık bir sosyalizm tecrübesinden sonra, sosyalist kampın diğer ülkelerinin ordularına müracaat etme zorunluluğunu duyurmuş olduğunu bilmeliyiz.

Baylar, hangi şartlar altında olursa olsun yirmi yıllık sosyalizm tecrübesinden sonra, sosyalist devrimden sonra, bizim ülkemizde karşı devrimci bir yönelişin ve emperyalizme karşı devrimci bir yönelişin ve emperyalizme karşı devrimcinin, bu gidişi önlemek için dost orduların yardımını isteme zorunda kalabileceği bir durum olabilir mi? Bu halkın sosyalist bilincine ne olmuş olacak? Bu halkın devrimci üyânlığına ne olmuş olacak? Bu halkın vaka-

rına, devrimci maneviyatına ne olmuş olacak? Eğer böyle bir durum ortaya çıkarsa bizim için devrimin temelleri olan her şey ne olmuş olacak?

Biz bir devrimin liderlerinin temel görevinin ve sorumluluğunun böylesine durumlar yaratabilecek bozuklukların gelişmesini önlemek olduğuna inanıyoruz

BÖYLE bir durumun ülkemizde asla ortaya çıkmayacağını söylemeye gerek yok. Çünkü, ilk olarak biz bir devrimin liderlerinin temel görevinin ve sorumluluğunun böylesine durumlar yaratabilecek bozuklukların gelişmesini önlemek olduğuna inanıyoruz. Ve ikincisi, Baylar, pratik bir nedenden dolayı. Yalnız manevî bir nedenden değil — zira devrimin devamını sağlamak için devrimden yirmi yıl sonra böylesine usullere başvurmak gerekiyorsa kendi kendimize böyle bir devrim hakkında ne düşünüleceğini sormamız gerek — bu çok basit, pratik nedenden dolayı da bu ülkenin liderleri kime orduları göndermelerini isteyebiliriz? Çünkü çevremizdeki ordular yalnız Yankee orduları ve onlarla işbirliği halindeki kuklaların ordularındır, ve biz dünyanın bir köşesinde o kadar tecrit edilmiş durumdayız ki, devrimimizi kurtarmak için müttefikimiz olan ordulardan yardım istememizin en uzak bir ihtimali yoktur. Ve ben bunun gereğini duymasına ve bu imkânı bulmasına rağmen ne küçülmeyi gösterebilecek kişilerin bulunduğunu sanmıyorum.

Biz ne biçim sosyalistler ve bu ne biçim bir sosyalist devrim olacak ki yirmi yıl sonunda biz devrimi kurtarabilmek için kendimizi böylesine bir şey yapma zorunda bulacağız?

Ne zaman biz dış yardım düşünsek aklımıza emperyalist birliklere karşı ve emperyalist ordulara karşı dövüşmek için dış yardım geldi.

Bu şartları tahlil ediyorum çünkü biliyorum ki halkımız bu sorunun açıklığı kavuşmasıyla ilgilenmeli.

Biz bir devrimde böylesine şeylerin olmasını tasavvur edemeyiz. Ben yüksek şahsiyetlerin (işgali sağlamak için) başvurmasını mazeret olarak kabul etmiyorum. Zira biricik mazeret olarak yalnız şu basit politik gerçek gösterilebilir; Çekoslovakya, karşı devrimci bir duruma doğru ilerliyordu ve bu sosyalist topluluğun bütününü ciddi bir şekilde etkilemekteydi. Ve bu «incir yapıklarının» ardında her türlü biçim gereklidir. Bu bütün sonuçları ve bütün kapsamı ile apaçık siyasî bir gerçektir.

Ancak biz sadece bu gerçeği kabul etmemin ve başkasını aramamanın mı yeterli olduğunu, yoksa bu çok acı tecrübenin siyasî sonuçlarını araştırmamın mı temel zorunluluk olduğunu soruyorduk. Ve tekrarlıyoruz, bu şartlar nasıl mümkün olmuştur? Bunu yaratan faktörler tahlil edilmiştir. Ve böylesine bir durumu yaratan sebeplerin derin bir tahlilinin yapılması bize anlaşılabilir gelen bize imkânsız gelen, emperyalistlerden 90 mil uzakta devrimi devam ettirme zorunda olan ve Çekoslovakya'nın düşüşüğü duruma düşmenin, devrimin ve her şeyin sonu, köleliğin en kötü şartları altına düşmek, amansız bir düşmanın eji-ne düşmek demek olduğunu bilen Küba'lı devrimcilere imkânsız gelen böylesine bir durumu yaratan sebeplerin derin bir tahlilinin yapılması, sosyalist hareket için kaçınılmaz bir gerçektir. Elbette bu derin tahlil şimdi yapılamaz ve yapılmış olamaz. Fakat bazı gerçekler ve fikirler zikredebiliriz. Ülke yönetiminde bürokratik yöntemler, yığınlarla ilişkilerin zayıflığı — her devrimci harekette gerekli olan

ilişkiler — Sosyalist ideallerin ihmalî. Sosyalist ideallerin ihmalinden ne kastediyoruz? Şunu kastediyoruz: İnsanî sınıflı toplumda olduğunu unutmamayı, sınıflı toplumda sömürüldüğünü, köleleştirildiğini, idealler için mücadele ettiğini ve sosyalizmden bahsedince yalnız sömürünün yok olacağını, sömüründen doğan fakirliğin yok olacağını ve bu sömürünün sonucunu geri bırakılmışlığın değil, aynı zamanda sınıfsız toplum yaratmak konusundaki bütün o güzel emellerin, bençilikten arınmış bir toplum, insanın artık paranın kötü bir kölesi olmayan, kişisel kazanç için çalışmayan ve bütün toplumun ihtiyaçlarının tümünü tatmin etmek için, insanlar arasında adaleti, eşitliği, kardeşliği ve halkların her zaman elde etmeyi arzuladıkları amaçları, insan toplumunun bütün ideallerini gerçekleştirmek ve kurmak için çalışmayı da kastediyoruz.

Gelecekteki aşamalarda devrimci halkımızın sınıfsız toplumdan ne anladıklarını gösterecek mefhumları merak etmeleri gerekir. Sınıfsız toplum ideali sanayileşmiş burjuva toplumunun ideali olamaz; hangi şartlar altında olursa olsun burjuva - kapitalist tüketim toplumunun ideali olamaz.

Hangi ülkede olurlarsa olsunlar orada sosyalizm için mücadele edenler dünyanın geri kalan kısmını unutmazlar

SOYALİST ideal, bir an için bile, enternasyonalist olmadan var olamaz. Hangi ülkede olurlarsa olsun, orada sosyalizm için mücadele edenler dünyanın geri kalmış kısmını unutamazlar. Dünyanın bir kısmında var olan yoksulluğu, fakirliği, cehaleti, istırahatsızlığı ve sömürüyü asla unutamazlar. Bir an için bile dünyanın bu kısmının ihtiyaçlarını asla unutamazlar. Biz inanıyoruz ki, dünya gerçeklerinin unutulmasına göz yumulursa, yığınlara gerçek enternasyonalist görüşü, gerçek devrimci görüşü aşılacak imkânsızlaşır. Dünya gerçeklerinin unutulmasına göz yumulursa, bu, emperyalizmle yüz yüze gelmek tehlikesini artırır. Yığınlar yalnız maddî dürtülerle ve daha fazla tüketim vadleriyle harekete sokulurlar.

Bugün, açık ve samimi konuşmak gerekir. Bu ideallerin ve enternasyonalist duyguların, dünyanın sorunlarına karşı ilginin ve uyanıklığın Avrupa'nın belirli sosyalist ülkelerinde yok olduğunu ya da çok zayıf olduğunu ileri sürebiliriz. Hepsine demiyoruz ama Avrupa'da ki sosyalist ülkelerin birden fazlasında, Küba bursuyla giden öğrencilerimiz de dahil olmak üzere bu ülkelere gidenler çok kere tamamen gayri memnun ve gördüklerine canı sıkılmış olarak dönmekte ve bize «orada gençlik devrimci ve ideallerle ve enternasyonalizm ilkeleriyle yetiştiler; ve Batı Avrupa ülkelerinde hüküm süren idealler ve eğilimlerin büyük etkisi altında diyorlar. Çok yerde başlıca sohbet konuları para ve buna benzer güdüler, maddî dürtülerin her çeşiti, maddî kazançlar ve maaşlar olduğunu söylüyorlar. «Bütün bunlar gösteriyor ki bu gibi yerlerde sosyalist bilincin ve enternasyonalist bilincin yerleşmemiş. Bazıları şaşkınlık içinde bize oralarda gönüllü işi olmadığını, gönüllü işin karşılığın ödendiğini ve bunun olağan bir davranış olduğunu ve oralarda gerçek gönüllü işin anti - marksist bir akım kabul edildiğini söylediler. Şu ya da bu dürtülerin kabulünü belirleyen, parasütle atlamadan bir uçağı ustalıkla yere indirmeye varıncaya kadar her şey yapıldı. Vatandaşlarımızın duyguları, maddî dürtülerin böylesine kabaca kullanılmasından ve insan bilincinin böylesine kaba ticaretinden dolayı incinmiş.

(Devamı Gelecek Sayıda)

